

Diutoronomi

Wonawiiakowa

Mmko bukana kamone na dam Isrel pinimina bi Kenen kubure sinarughu da sinakabi sinirape-neni. Mosis gerubana yawata sinarughuna, noko biidi na yawonawona wiiyoyowanedi muriye da sinarughu. Na Mosis yawonawona wiiakovidi da metagha God, Ijpt kuburama ikabi kanibuedi bi mayabe ikoyayidina. Bi kate iwonena mayedi da metagha God sinakabisisirena yapori raghanina sinarughu Kenen kuburena.

Grik gamodima, mmko bukana kana waghawagha yana basuna, na *Gwara Wiibatana* kiiravine Mosis, God yana gwara wawaya yawonewonena mayedi yibatani. Bi gwaradi na gegha woudi bo bogaena.

4

Mosis, Isrel iwonedida da God sinakabisisireni

¹ Wasina bi Mosis, dam Isrel iwonedida bo, “Gwara tupadi kokabisisiredi mekodi awonewonemina, da konamake bi konarughu da kubura meko Yawe, nosinosiminakim yadi God yavereveremina, da konakabi kiiravimiye.
² Bi Yawe yami God yana gwara awonemi na gegha gwara mududi woudima koniagagudina, bi kate gegha gwarana mududi konakabi tavetaveyanana, wasina kokabisisirena wosidi.

⁶ Mmkodi gwara kokabisisirena yaporidi da dam mududi yami nuwagiura bi yami akowa sinakita. Raghanina mmkodi gwara tupadi siwaiyanedi na sinawona bo, ‘Wiisuwona Isrel na dam maragasina bi kana wawaya na nuwanuwagiuridi da akakovidi!’ ⁷ Yawe yada God na riridae bi yiwiiteda raghanina tarupari touna biidina. Bi dam mududi, ghamaghamadi bo gisigisidi god noko naboni gegwabidiyena. ⁸ Mmkodi gwara tupadi kata awonewonemi na rotomanidi bi miisedi, getana dam mududi ghamaghamadi bo gisigisidi, gwara rotomanidi mmkodi naboni gwabidiyena.

³²⁻³⁴ Raghanina maragata ghamanama bi Yawe yami God, Ijiptma ikabikanibuvemi, na **berakayowiiwiiyaka** da bera ghamanakidi matamiye ibera. Tami kiiravimiye na Ijipt damdi iviaviyedi, da kabikwarakwara ghamana iveredi. Bi iberami da yana wawaya waghata, bi Sainai Koyane keyama kamonama kowaiyana ivisisiya tami biiyadi, bi gegha da patana komakamake. Bi bera tana mmko naboni naghove itubugha bo gegha? Getana! Konoghota inaveramagha da ghuyoghuyone raghanina God kubura debane wawaya iberadina, kubura tupane kovinogha. Getana god meme mmkodi bera naboni iyaberana!

³⁹ Kata kovigeruwana bi konakowa yapori da Yawe na God, abama kamone bi kubura debane, getana god meme. ⁴⁰ Yana gwara tupadi kokabibisiredi mekodi kata avereveremina. Wasina bi

tami da nosinosimi makamake miisena konabanani, bi raghani gurina kuburine konamakae meko Yawe yami God yaverevere waghassimina.”

6

Yawe yami God koninuwayuyuneni

⁴ Wasina bi Mosis iwona bo, “Dam Isrel, kowaiyana! Yawe yada God, na touna kawagha God. ⁵ Bi Yawe yami God, nuwanuwami tupana, kanumimi tupana da yami maragata tupanama koninuwayuyuneni. ⁶ Mmkodi gwara kata awonewonemina na yami noghota kamone kokabitawana yaporidi. ⁷ Mmkodi gwara natunatumi koviyevevedi. Raghanina yami bareye komakamakena, kedae kopeepewana bo nubabasuve kokenakena yowoghana da kate raghani diidibare kogeghomiiri na konisisiyana.”

7

Isrel na Yawe God, touna wosina yana wawaya

¹ Wasina bi Mosis, Isrel damdi iwonedo bo, “Raghanina Yawe yami God inakabimi konarughu meko kuburina konakabi konirapeneni, na naghomiye dam yadi ⁷ inarukwavina sinakanibu: Damdi na mmakatanidi dam Hitti, Gegasi, Amori, Kenen, Periji, Hivi da dam Jebusi. Nokodi dam na ghamadi bi maragasidi getami naboni. ² Yawe yami God nokodi dam yami maragate inatoredi bi raghanina konageiwayidi, na

kovikasunughana. Gegha konakayowiiyayedi da sinamakena. Gewiiwaghasina yawata konabera da koniwiita kabiviviranana da nuwaruririye konamakae. ³ Geyawata koninayi kabivivirana, bi genatunatumi wasiwasike koniwaghasinedi da natunatudi tomotomogha sinarawayidina, bo natunatumi tomotomogha, natunatudi wasiwasike sinarawayidina. ⁴ Bi memeda tami naboni konabera na nokodi dam sinageghomiiri da natunatumi sinatainawamiridi da kivinigu sinakabitore bi god mududi sinakabepepidi. Na Yawe God nuwanuwana inapughu kirakii na yaininagha iniberotuwanonoyimi.

⁵ Mmko na awaki kunabera toudi biiyadi: Yadi suwara gabugabuna gawaridi kiberodi, yadi akima kabikabikuwayidi madasorudi kugawowora, yadi god wasikena Asera* kabepepina kiitupodi kitaragiiyana da yadi tarabiibiisaka tarakatukatuyidi keyame kugibu. ⁶ Mmkodi beradi kunaberana basuna Yawe yami God itoreiremi touna wosina kiiravine. Dam tupadi kubura debane kamodima na Yawe God tami ivineyimi da yana wawaya. Tami na touna rapene.

⁷ Yawe God ivinuwayuyunemi na ivineyimi, bi ivineyimi na gegha tami yami koroto iyaratana kiiravine bi dam mududina gegha. Wiisuwona da kami dam na igisi kirakii genaboni dam mududi kubura debanena! ⁸ Yawe God ivinuwayuyunemi bi ikayoveni na wiisuwona

---

* **7:5:** Asera touna na Kenen damdi yadi god wasikena, bi wasana na wawaya kiitupodi siyakabekabepepidi. **7:6:** Exo 19:5

maragasina ibera nosinosiminakim biiyadi na naboni inabera. Noko kiiravine yana maragata ghamanama bi Ijpt kuburama ikabikanibuvemi. Bi wiibagubagurana gawarinama iviyawimi, Ijpt kana kiiwawo yana wiibadana rogune. ⁹ Na kwakowa yapori da Yawe yami God na God waghata, touna nonowa awaki yawoneni na naboni yabera. Wawaya iyyawogha sininwayuyuneni da yana sisiya sinakabisisireni, na ininwayuyunena kirakiiyedi bi metagha ivisuwona na naboni miisena yabera, da kimta 1,000 kiiravidiye. ¹⁰ Bi gegha da iyyawogha gesiyakabikabisisireni na aro yaveredi da yiberotuwanonoyidi. Iyyawogha sasinighiiyeni na yaininagha aro yaveredi. ¹¹ Na noko biidi kokoyagha yaporimi da kata mmkodi gwara da wiyeveveyana tupadi mekodi awonewonemina kokabisisiredi.”

8

Yawe yami God gekoninuwapina

² Wasina bi Mosis, Isrel damdi iwonedo bo, “Konoghosi da metagha Yawe God vikodi bodudi 40 kamodiye ivinaghovemi mayabe kopepewa. Bi genuwanuwami sinawapa da metagha piropiro iveremi da yana sisiya koyakabisisireni, bi nokodi piropiroma na irubumi. Ikayoveni da yami noghota iyakita bi kate akowa iyakabi da memeda yana gwara konakabisisireni bo gegha. ³ Na ibera da vitonana korabobo da yana sisiya koyakabisisireni, bi muriye na mana iveremi

da koyakani. Tami da nosinosiminakim noko kamna gemeyani naghove koyakamtowoyina. Mmkona wiiyeveveyana ibera da kam kawagha na gerubana wawaya inayawana. Wawaya yawa inakayoveni na awaki sisiyidi tupadi Yawe God kawanama sakanikanibu na toudi kawagha inakabisisiredi.

¹² Raghanina kam konamoureni da konakamkam bi bare miisedi konayoghana, ¹³ bi yami kau, sip da gout sinapeyapeyara, bi konamoumoura da yami sawara sinapeyara, ¹⁴ na kokita wiimasi da gekona toregeegeeyemi da Yawe God koninuwawapina bi kate metagha Ijijt kubure, wiibagubagurana gawarinama ikabikanibuvemina. ¹⁵ Bi nuwanuwami gesinawapa da touna ivinaghovemi mayaba ghamane bi naghanagharine, meme mota googonidi da gwaghayagwaghaya yawata. Noko kuburina na kanakanana bi gegha ere rariminana. Bi gegha da akima kakokakonama ibera da rarima iwusira ikanibu kiiravimiye, ¹⁶ bi kate mana ivikanimi, touna nosinosiminakim naghove gesiyakamtowoyina, bi mmko iberana irubumi da koyakabikuwayeni, bi damone na miisena iyapiikeni tami biiyadi. ¹⁷ Bi kwakowa wiimasi da genuwanuwamiye konawona bo, ‘Tagu avikiiwawo basuna maragasigu bi abagibagi kirakii.’ ¹⁸ Yawe yami God konoghosi, touna yana wiiwaghasina maragasina nosinosiminakim teya sibera, na wiiwaghasinina yakabikabitawani, noko biidi maragata iveremi da sawara peyaridi konayouna.”

11

God awaki ibera na konoghosi

¹⁸ Wasina bi Mosis, dam Isrel iwonawiikatayidi bo, “Yawe God gamona konoghosidi bi konuwig-iurena nonovedi. Kwasiye kogiruma bi imamiye kwaghira da kate maitepamiye koviyagha naboni matakira. ¹⁹ Natunatumi koviyevevedi; yami bareye konamakamake na Yawe yana gwara konisisiyedi bo kedae konapeepewana, nubabasuve kena kiiravine bo raghani diidibare kogeghomii-rina.

²⁶ Kowaiyana! Yami kayowana da Yawe God inimiiseyemi bo aro inaveremi? ²⁷ Kata yana gwara avereveremi. Memeda konakabisisiredi na inimiiseyemi. ²⁸ Bi memeda yana gwara konasinighiiyedi bi keda iiyevevemi na konamiiri kubutedi, da god mududi konakivinidi mekodi naghove gekoyakivina, na Yawe God aro in-averemi.

³² Na kohera yapori bi mmkodi gwara da won-awiiyoyowana kata awonewonemi na konakabisisiredi.”

17

Metagha kiiwawo vineyina

¹⁴ Wasina bi Mosis iwona bo, “Yawe God, kubura yavereveremi bi raghanina konapiika noko kuburine na kami aviya konageiwayidi

bi yami bare konayoghana da konatourawi-
 ipikapika murine, na mma naboni konanuwag-
 iura, ‘Dam turaturada ere yadi kiikiiwawo. Noko
 biidi na kiiwawo tana kiiravidae tanavineyi.’
¹⁵ Yawe God kami dam kamonama tomogha
 tana inavineyi bi konatore da yami kiiwawo.
 Gegha tomogha wiibata konavineyina, iiyabo
 na gedam turamina. ¹⁶ Bi gegha hosi peyaridi
 inayouna tounamani kiiravine bo wawaya ini-
 poradi Ijptma da sinayouna bi sinarutayina
 sinaveramagha, basuna Yawe God iwona da yana
 wawaya gemeyani noko kedanagha sinaveram-
 agha Ijptma. ¹⁷ Bi kiiwawo genatuwavinena
 korotodi inayounana. Memeda inabera, na
 kate nuwanuwana sinatayina wamiri da Yawe
 God geinakivinina; bi bada moura geinituwi-
 itaghomana. ¹⁸ Bi raghanina konabera da iniki-
 iwawo, na mmko gwara bukana mayimayiyina
 tana tounamani kiiravine inagiruma mayeni.
 Gwara bukana dagudaguna na **prist**, toudi na
 dam Livai imadiye. Kiiwawo noko bukana in-
 akabi da inagiruma mayeni. ¹⁹ Bi yana yawa
 tupane, na gwabine inamake da nonowa in-
 akabikabiyavi, bi akowa inakabi da Yawe yana
 God inakabikarawayeni bi mmkodi gwara tupadi
 inakabisisredi. ²⁰ Raghanina mmko inaberana,
 kate geinatoregeeyena mayeni da yana wawaya
 inagetawanidina. Bi kate mmkodi gwarama
 geinamiiri wamira katakatiye bo duggedugeye bi
 touna da nosinosina teya raghani gurina Isrel
 sinibadeni.”

18

Yawe God mmkodi kiki beradi geyanawiina

⁹ Mosis kate bada wawaya iwonedo bo, “Raghanina kubura meme Yawe God yavereveremi bi konarughu, na gegha nama dam wiibata yadi kiki beradi bero kirakiidi konigubegubeyana.

¹⁰ Gemeyani natum tomogha bo wasike suwara gabugabuna keyamine kunagabunina.

Bi kate gegha kasiko bogaebogae kunaberana, geimapuma kunawonakasiyaragha raghani murina kiiravine,

bo kiirapu da yapunema,

bo kuniimagana ¹¹ da kate raborabobodi kanu-midi bo kayekiki mekeyudi teya wiisisiya.

¹² Yawe yami God geyana kayowana wawaya iiyawogha mmkodi bera bero kirakiidi saber-aberana. Wawaya noko kuburine samakamake na mmkodi bera saberabera, noko biidi Yawe God pinimina bi inarukwavina, raghanina kuburine konarughurughuna. ¹³ Tami nonowa Yawe yami God konakabisisireni. ¹⁴ Kubura meko pinimina bi konirapeneni, na wawayidi wonawiipusipusiri imapu damdi da kate wawaya iiyawogha rab-orabobodi biiyadi sisisiyana gwabidima sakabi, bi Yawe yami God geiyiwaghasina da nokodi damdi yadi kiki beradi konaberana.”

Peroveta tana Mosis naboni

¹⁵ “Wasina bi Yawe God, **peroveta** tana in-akabi wiimiiri kiiravimiye tagu mayimayiyigu

kami dam kamonama, na kobera da konawaiyaneni. ¹⁶ Kiiravine mmkona awaki Yawe yami God biidi kovibaba Horebne, Sainai Koyana kayene kovitaghomimi na raghanine, bi kowona bo, ‘Gekunabera da Yawe yama God gamona kanawaiyana bo yana keyama kanakita, geiyami-ise da kanarabobo.’

¹⁷ Wasina bi Yawe God iwonegu bo, ‘Yadi wi-ibaba na imiise kirakii. ¹⁸ Na tagu, peroveta tana anakabi wiimiiri tam naboni nama yadi wawaya kamodima. Bi anawoneni da metagha inisisiya, bi bera tupana inawonedi metagha awoneni da iyisisiyana. ¹⁹ Bi perovetina waghawaghaguve inadimadima bi wawaya iiyabo gamona geinawaiyaneni na tagu aro anavereni. ²⁰ Bi memeda peroveta tana inatoregeeyena mayeni bi awaki geayawoneni da iyisisiya bi inisisiya, bo god mududi waghawaghadiye inisisiya, na konakasunuyi.’ ”

²¹ Bi Mosis yana sisiya ivikiitayini bo, “Memeda konitarakiiyanena mayemi bo, ‘Metagha tanakovi da yana sisiya na gegha Yawe God gwabinama?’ ²² Mmkona metagha konakovi. Raghanina peroveta tana waghawaghaguve inadimadima bi yana sisiya gesinatubughana, na wasina noko sisiyina na getagu gwabigumana. Noko perovetina itoregeeyena mayeni da yana noghotama ivisisiya, na gekonanagharenina.”

31

Josuwa, Mosis itupataveni

⁷ Wasina bi Mosis, Josuwa ikwatuveni ipi-ika da dam Isrel tupadi naghodiye bi iwoneni bo, “Kimaragata da kitepatora, basuna mmkodi wawaya kuninaghovedi da kubura meko Yawe God wiisuwona maragasina ibera nosinosidina kim iyaveredi na nabo konarughu. Bi kuniwiitedi da kuburina sinakabi sinirapeneni. ⁸ Bi Yawe God touna wosina ininagho naghomve, bi yawata gwabimve; kate gemeyani inakuyovem bo inakayosinighiiyemna. Gegha kunanaghara bo kuninuwapoyana.”

34

Mosis yana rabobo

¹ Wasina bi Mosis, Moab ruwiipikapikanama itouya inagho da Nebo Koyana iyaghiini bi igekamokamogha da igekawaruwana koyapokona sakwatuveni Pisga, bi nawane na Jeriko kwanatuna. Bi Yawe God kuburina tupana iviyeveveni; Giliyed kubura da inagho Dan kwanatune, ² Neptalai kubura tupana, Ifreim da Manasa kuburidi, Jiuda kubura tupana, bi inagho da Mediteriyen Yegiine.* ³ Yawe God kate bada Mosis, mayaba kubura kana waghawagha Negeb iviyeveveni, Jodan viririna, bi yawata na Jeriko (kana waghawagha tana na notuveya kwanatuna), bi ikitarorona inagho da Jor kwanatune. ⁴ Wasina bi Yawe God, Mosis iwoneni bo, “Kuburina mmakatanina, noko kiiravine wiisuwona maragasina abera Abraham, Aisik da

---

31:8: Jos 1:5   * **34:2:** Hibru gamodi na: yegiididina   **34:4:** Gen 12:7, 26:3, 28:13

Jeikap biiyadi awona bo, ‘Nosinosimi anaveredi.’ Tagu awiwaghasinem da matamma kuburina kukita, bi gegha da gekunarughu kamonena.”

⁵⁻⁹ Wasina bi muriye na Mosis, imana Nun natuna Josuwa gayamine itoura bi ikaradeba da touna na wiinaghowana, na God nuwagiura ghamana Josuwa ivereni na dam Isrel sikabisireni. Bi bera tupadi siyaberabera metagha Yawe God, Mosis iwonenina naboni. Bi Yawe God yana wiitamariyana Mosis nama Moab kubura kamone irabobo metagha Yawe God ivisisiya naboni.

Buk Baibel long Anuki
Portions of the Holy Bible in the Anuki language of
Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Anuki long Niugini

copyright © 2010-2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Anuki

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-06-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

3c3405c8-4e9b-582a-95e8-4f2128c4872e